

Laidiens: **15.10.2018., Nr. 203**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2018/203.2**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 630

Rīgā 2018. gada 9. oktobrī (prot. Nr. 46 7. §)

Materiālās palīdzības piešķiršanas un atmaksāšanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar Konsulārās palīdzības
un konsulāro pakalpojumu likuma
12. panta trešo daļu un 13. panta trešo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. materiālās palīdzības piešķiršanas nosacījumus, kārtību un apjomu;

1.2. kārtību, kādā materiālās palīdzības ietvaros piešķirtos naudas līdzekļus atmaksā valsts budžetā, kā arī to personu loku, kurām ir pienākums atmaksāt attiecīgos naudas līdzekļus;

1.3. kārtību, kādā citām Eiropas Savienības dalībvalstīm iesniedzami pieprasījumi par dalībvalsts pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem materiālās palīdzības ietvaros piešķirtajiem naudas līdzekļiem, kā arī šo līdzekļu atmaksāšanas kārtību;

1.4. kārtību, kādā Latvija nodrošina materiālās palīdzības ietvaros piešķirto naudas līdzekļu atmaksu Eiropas Savienības dalībvalstij, tai skaitā kārtību, kādā Latvijas pilsonis vai nepilsonis, bezvalstnieks, trešās valsts valstspiederīgais vai viņa ģimenes loceklis tiek informēts par pienākumu atmaksāt materiālās palīdzības ietvaros piešķirtos naudas līdzekļus, kā arī atmaksājamo naudas līdzekļu apmēru un to atmaksāšanas kārtību;

1.5. kārtību, kādā Eiropas Savienības dalībvalstij tiek nodrošināta ar konsulārās palīdzības sniegšanu radušos izdevumu atlīdzināšana Latvijas pilsoņa un nepilsoņa, bezvalstnieka, trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas vai apcietināšanas gadījumā;

1.6. kārtību, kādā tiek pieņemts lēmums par izdevumu atlīdzināšanas pieprasīšanu Eiropas Savienības dalībvalstij par dalībvalsts pilsoņiem sniegto konsulāro palīdzību aizturēšanas vai apcietināšanas gadījumā, kā arī kārtību, kādā tiek nodrošināta pieprasījumu iesniegšana un atlīdzības saņemšana.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. Latvijas aizsardzībā esoša persona – Latvijas pilsonis, nepilsonis vai persona, kura Latvijā ieguvusi bezvalstnieka, bēgļa vai alternatīvo statusu;

2.2. nepārstāvēts dalībvalsts pilsonis – citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis, kuram ir nepieciešama konsulārā palīdzība ārkārtas situācijā valstī ārpus Eiropas Savienības, ja viņa pilsonības valstij attiecīgajā ārvalstī nav diplomātiskās vai konsulārās pārstāvniecības vai goda konsulāta vai minētās iestādes nespēj sniegt konsulāro palīdzību;

2.3. materiālā palīdzība – konsulārās palīdzības ietvaros sniedzamā atmaksājamā materiālā palīdzība ārkārtas situācijā ārvalstī nonākušai Latvijas aizsardzībā esošai personai vai nepārstāvētam dalībvalsts pilsonim, lai nodrošinātu personas un viņas ģimenes locekļu, kas ceļo kopā ar viņu, atgriešanos viņas pilsonības vai dzīvesvietas valstī (turpmāk – galamērķa valsts), ja personai nav pieejama cita palīdzības saņemšanas iespēja;

2.4. materiālās palīdzības saņēmējs – Latvijas aizsardzībā esoša persona vai nepārstāvēts dalībvalsts pilsonis, kuram tiek piešķirta materiālā palīdzība;

2.5. materiālās palīdzības atmaksātājs – materiālās palīdzības saņēmējs vai persona, kas uzņēmusies atmaksāt ar sniegto materiālo palīdzību saistītos izdevumus, ja to nav uzņēmis materiālās palīdzības saņēmējs;

2.6. ģimenes locekļi – trešo valstu pilsoņi, kas ceļo kopā ar materiālās palīdzības saņēmēju un kas ir viņa:

2.6.1. laulātais;

2.6.2. vai laulātā tiešie pēcnācēji vecumā līdz 21 gadam, kuri ir materiālās palīdzības saņēmēja apgādībā;

2.6.3. vai viņa laulātā apgādībā esošie tiešie augšupējie radnieki.

3. Valsts budžeta līdzekļi materiālās palīdzības nodrošināšanai tiek plānoti likumā par valsts budžetu kārtējam gadam atsevišķā Ārlietu ministrijas budžeta programmā, un tos veido:

3.1. valsts budžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem;

3.2. materiālās palīdzības atmaksātāju atmaksātie naudas līdzekļi;

3.3. Eiropas Savienības dalībvalstu atmaksātie naudas līdzekļi par šo valstu pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem sniegto materiālo palīdzību.

II. Materiālās palīdzības piešķiršana un izmantošana

4. Valsts līdzekļus materiālās palīdzības sniegšanai piešķir, lai segtu:

4.1. ceļa izdevumus no personas atrašanās vietas uz galamērķa valsti;

4.2. ar izceļošanas formalitātēm saistītos izdevumus;

4.3. izdevumus, kas ir nepieciešami, lai novērstu personas dzīvības vai veselības apdraudējumu.

5. Lai saņemtu materiālo palīdzību, Latvijas aizsardzībā esoša persona vai nepārstāvēts dalībvalsts pilsonis vēršas ar iesniegumu (turpmāk – iesniegums) (1. pielikums) Latvijas Republikas diplomātiskajā un konsulārajā pārstāvniecībā ārvalstī (turpmāk – pārstāvniecība) vai Ārlietu ministrijas Konsulārajā departamentā (turpmāk – Konsulārais departaments).

6. Iesniegumā persona norāda:

6.1. savus personas datus, kas nepieciešami tās identifikācijai;

6.2. ģimenes locekļu personas datus, kas nepieciešami viņu identifikācijai;

6.3. lūgumu piešķirt materiālo palīdzību;

6.4. ziņas par apstākļiem, kuros persona atrodas, un par personas iespējām izceļot;

6.5. atgriešanās maršruta sākumu un galapunktu;

6.6. ziņas par derīga ceļošanas dokumenta esību un par personai saistošām izceļošanas formalitātēm;

6.7. ziņas par savu piekrišanu tam, ka konsulārā amatpersona var sazināties ar personas ģimenes locekļiem, darba devēju vai citām personām, kas varētu segt šo noteikumu 4. punktā minētos izdevumus, un nodot tām iesniegumā minēto informāciju, un gadījumā, ja piekrīt, – norāda šo personu kontaktinformāciju, ja tā ir personas rīcībā;

6.8. savu kontaktinformāciju pastāvīgās dzīvesvietas valstī;

6.9. apliecinājumu par naudas līdzekļu atmaksāšanu noteiktajā termiņā, ja tādi tiks piešķirti.

7. Iesniegumā persona papildus apliecina, ka ir informēta par to, ka pakalpojuma nodrošināšanai konsulārā amatpersona apzinās personai pieejamās bezmaksas, valsts vai pašvaldības nodrošinātās atbalsta iespējas, ieskaitot tādas, kuru saņemšanai var būt nepieciešama personas datu nodošana.

8. Nepārstāvētie dalībvalsts pilsoņi iesniegumā papildus apliecina, ka ir informēti par to, ka iesniegumā ietvertās ziņas tiks nodotas viņu pilsonības dalībvalstij, lai tā varētu pieņemt lēmumu par konsulārās palīdzības sniegšanu.

9. Saņemot iesniegumu, konsulārā amatpersona:

9.1. pārbauda personas identitāti un atbilstību materiālās palīdzības saņēmēja statusam;

9.2. ja iesniegumu iesniedzis nepārstāvēts dalībvalsts pilsonis, ar Konsulārā departamenta starpniecību informē viņa pilsonības valsti par iesnieguma saņemšanu, kā arī pārliecina, ka pilsonības valsts nepārņem konsulārās palīdzības lietu.

10. Ja iesnieguma iesniedzējs atbilst materiālās palīdzības saņēmēja statusam un ja nepārstāvēta dalībvalsts pilsoņa pilsonības valsts nepārņem konsulārās palīdzības lietu, konsulārā amatpersona:

10.1. pārbauda, vai personai nav pieejamas citas palīdzības saņemšanas iespējas, apzinot bezmaksas pakalpojumu saņemšanas iespējas un sazinoties ar šo noteikumu 6.7. apakšpunktā un 7. punktā minētajām personām un iestādēm;

10.2. noskaidro konkrētās konsulārās palīdzības lietas apstākļiem atbilstošākā maršruta izmaksas uz galamērķa valsti. Maršruta izmaksas aprēķina, plānojot personas ātrāku nokļūšanu galamērķī, primāri izmantojot pieejamos bezmaksas pakalpojumus vai izvēloties pakalpojumus par zemāku cenu;

10.3. noskaidro, vai personai ir saistošas ar izceļošanu saistītas formalitātes un kādas ir to izmaksas. Ja ārvalsts iestādes šo informāciju sniedz tikai iesnieguma iesniedzējam personīgi, konsulārā amatpersona informē viņu par informācijas saņemšanas kārtību un nepieciešamību to sniegt konsulārajai amatpersonai;

10.4. noskaidro, vai nepieciešami citi izdevumi, lai novērstu personas dzīvības vai veselības apdraudējumu;

10.5. aprēķina kopējo materiālās palīdzības apmēru;

10.6. informē iesnieguma iesniedzēju par piešķiramās materiālās palīdzības apmēru un tās atmaksāšanas kārtību.

11. Lēmumu par materiālās palīdzības piešķiršanu (turpmāk – lēmums) pieņem iespējami īsākā laikā, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc iesnieguma un visas ar personas izceļošanu saistītās informācijas saņemšanas.

12. Lēmumu pieņem:

12.1. konsulārā amatpersona ārvalstīs – par materiālo palīdzību, kuras summa nepārsniedz 300 *euro*, nosakot atmaksāšanas termiņu līdz trijiem mēnešiem;

12.2. Konsulārā departamenta direktors – par materiālo palīdzību, kuras summa pārsniedz 300 *euro*, nosakot atmaksāšanas termiņu līdz sešiem mēnešiem.

13. Materiālās palīdzības līdzekļus valsts budžetā atmaksā:

13.1. materiālās palīdzības atmaksātājs;

13.2. cita dalībvalsts pēc Ārlietu ministrijas pieprasījuma, ja materiālā palīdzība ir sniegta tās pilsonim un viņa ģimenes locekļiem.

14. Lēmumā norāda:

14.1. materiālās palīdzības saņēmēju un viņa ģimenes locekļus;

14.2. apstākļus, kuru dēļ uzskatāms, ka iesnieguma iesniedzējs atrodas ārkārtas situācijā ārvalstī;

14.3. iesnieguma iesniedzējam pieejamos bezmaksas pakalpojumus;

14.4. šo noteikumu 6.7. apakšpunktā minēto personu un iestāžu sniegto informāciju par izdevumu segšanu;

14.5. materiālās palīdzības atmaksātāju, ja tas nav materiālās palīdzības saņēmējs;

14.6. materiālās palīdzības apmēru un plānoto izlietojumu;

14.7. materiālās palīdzības atmaksāšanas termiņu un kārtību;

14.8. ja materiālā palīdzība tiek piešķirta nepārstāvētam dalībvalsts pilsonim, – viņa pienākumu atmaksāt piešķirtos līdzekļus savas pilsonības valstij saskaņā ar tās noteiktajiem atmaksāšanas termiņiem un kārtību.

15. Ja materiālā palīdzība tiek piešķirta nepārstāvētam dalībvalsts pilsonim, viņš aizpilda veidlapu, apliecinot, ka atlīdzinās savai pilsonības valstij konsulārās palīdzības izmaksas (2. pielikums). Dalībvalsts pilsonim ir tiesības veidlapu (2. pielikums) aizpildīt jebkurā Eiropas Savienības oficiālajā valodā.

16. Ar piešķirtajiem materiālās palīdzības līdzekļiem rīkojas konsulārā amatpersona, apmaksājot lēmumā norādītos pakalpojumus. Ja šo noteikumu 4. punktā minētos pakalpojumus nav iespējams saņemt ar konsulārās amatpersonas starpniecību, izņēmuma gadījumā personai tiek izsniegti finanšu līdzekļi skaidrā naudā attiecīgā konsulārā apgabala nacionālajā valūtā, ievērojot grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu naudas līdzekļu izsniegšanas dienā.

III. Atteikums piešķirt atmaksājamo materiālo palīdzību

17. Materiālo palīdzību nepiešķir:

17.1. ja nokļūšanai galamērķa valstī personai ir iespējams saņemt bezmaksas pakalpojumu, valsts vai pašvaldības atbalstu vai ja šos izdevumus apņemas segt šo noteikumu 6.7. apakšpunktā minētās personas vai iestādes;

17.2. ja par nepārstāvētiem dalībvalsts pilsoņiem ir saņemta viņu pilsonības valsts piekrišana pārņemt attiecīgo konsulārās palīdzības lietu.

18. Materiālo palīdzību var atteikt piešķirt, ja:

18.1. iesnieguma iesniedzējs apzināti sniedzis nepatiesas ziņas vai slēpis lēmuma pieņemšanai nozīmīgus faktus un apstākļus;

18.2. materiālās palīdzības saņēmējs noteiktajā termiņā nav atmaksājis ar iepriekš piešķirto materiālo palīdzību saistītos izdevumus vai citas dalībvalsts piešķirtās materiālās palīdzības summu;

18.3. iesnieguma iesniedzējs nav sniedzis konsulārajai amatpersonai visu šo noteikumu 10.3. apakšpunktā minēto informāciju 30 dienu laikā kopš informācijas pieprasīšanas dienas.

19. Konsulārās amatpersonas ārvalstīs vai Konsulārā departamenta direktora lēmumu var apstrīdēt un pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

IV. Materiālās palīdzības atmaksāšana

20. Latvijas aizsardzībā esoša persona, kurai piešķirta materiālā palīdzība vai kura ir materiālās palīdzības atmaksātāja, var rakstiski lūgt Konsulārā departamenta direktoru pagarināt šo noteikumu 12. punktā minēto termiņu, iesniedzot pamatotu rakstveida lūgumu. Ja Konsulārais departaments lūgumu atzīst par pamatotu, šo noteikumu 12. punktā minēto termiņu pagarina uz laiku līdz sešiem mēnešiem. Atteikumu pagarināt materiālās palīdzības atmaksāšanas termiņu persona var pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

21. Ja materiālā palīdzība piešķirta nepārstāvētam dalībvalsts pilsonim, Konsulārais departaments, izmantojot izdevumu atlīdzināšanas pieprasījuma veidlapu (3. pielikums), pieprasa viņa pilsonības valstij atlīdzināt ar materiālās palīdzības sniegšanu saistītās izmaksas. Konsulārais departaments var vērsties pie nepārstāvētā pilsoņa pilsonības valsts ar pieprasījumu atlīdzināt izmaksas arī tad, ja nepārstāvētajam pilsonim ir sniegta konsulārā palīdzība aizturēšanas vai apcietināšanas gadījumā un tas Latvijai ir radījis nepieciešamas, pamatotas un neparasti lielas izmaksas saistībā ar ceļu, uzturēšanos vai tulkošanu.

22. Izdevumu atmaksa tiek veikta Ārlietu ministrijas valsts budžeta programmas kontā "Pārējie iepriekš neklasificētie pašu ieņēmumi" (ieņēmumu kods 21.4.9.9). Šajā kontā ieskaitītos naudas līdzekļus, tai skaitā par iepriekšējos saimnieciskajos gados piešķirto materiālo palīdzību, var izlietot tikai materiālās palīdzības sniegšanai vai ar materiālās palīdzības sniegšanu saistīto līdzekļu atmaksāšanai citām Eiropas Savienības dalībvalstīm.

V. Citu Eiropas Savienības dalībvalstu Latvijas aizsardzībā esošai personai piešķirto finanšu līdzekļu atmaksa

23. Ja materiālo palīdzību Latvijas aizsardzībā esošai personai sniegusi cita Eiropas Savienības dalībvalsts un lūdz Latvijai to atmaksāt, uzrādot personas parakstītu apliecinājumu par minēto izdevumu atmaksāšanu, Konsulārais departaments to nodrošina 12 mēnešu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas. Izdevumi tiek atmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem, kas paredzēti materiālās palīdzības nodrošināšanai.

24. Pēc šo noteikumu 23. punktā minētās līdzekļu atmaksas Konsulārais departaments ar lēmumu informē materiālās palīdzības saņēmēju par:

24.1. palīdzību sniegušās dalībvalsts vēršanos pie Latvijas, lai saņemtu ar materiālās palīdzības sniegšanu saistīto izdevumu atmaksu;

24.2. izmaksu atmaksas faktu palīdzību sniegušajai dalībvalstij no valsts budžeta līdzekļiem;

24.3. materiālās palīdzības saņēmēja pienākumu atmaksāt finanšu līdzekļus valstij, kā arī attiecīgo izdevumu summu un atmaksāšanas termiņu.